

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Die 6. Augusti. In Festo Transfigurationis Domini: Hic est filius meus
dilectus, &c. Nullus est Christianus qui non credat Christum esse filium
Dei: & vix est ullus Christianus, qui hoc verè credat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

Qualitas astringit. Tu pergit copiosius id declarare; ex quibus aperte patet quam parum aut nihil aliis prolit ardor sine luce, cum nisi luceas & unquamque accommodat & opportunè doceas, zelum Dei fortè habeas, sed non secundum scientiam; qui zelus indiserctus & inordinatus dicitur, quo quidem nihil perniciosius & ipsis zelatoribus evenire posse affirmat sanctus Bernardus, ut supra jam dictum est: *Facillimè, inquit, zelo tuo spiritus illudet erroris, si scientiam negligas. Nec habet callidus hostis machinamentum efficitur ad tollendam de corde dilectionem, quam si effi. cre possit ut in eo incandescat, & non cum ratione ambuletur.* Et alibi, ad hæc sponsa verba, *Introdixit me rex in cellam vinariam: ordinavit in me charitatem. Omnino necessarè: Importabilis si quidem absque scientia est zelus. Virgo est vehementem emulatio ibi maxime discretio est necessaria qua est ordinatio charitatis. Semper quidem zelus absque scientia, MINUS EFFICAX. MINUS QVE UTILIS INVENITVR: PLERVMQVE AVTEM ET PERNICIOSVS VALDE SENTITVR.*

Quid clarius ad rem nostram? Aut si quid ultra desideres, vide in 2. parte, Feria 2. Quinquagesimæ, ubi hæc explicatur veritas:

Scientia sine zelo, arma sine milite: zelus sine scientia, miles sine armis.

III. PUNCTUM.

NEC igitur lucere tantum, nec ardere tantum, sed utrumque simul, ad exemplum S. Dominici, qui studebat quidem ut luceret, sed in libro charitatis studebat, ut arderet simul ac luce-

ret, si que mirabiles illos fructus retulit, cum ad propriam suam perfectionem, tum ad proximum salutem, qui enarrantur fusus in eius vita, & quibus hi privantur qui tantum lucent aut tantum ardent; quia tantum lucere vanum est, & nec solus ignis in Discipulos congregatos descendit, sed linguæ igneæ ut docendo lucent simul & arderent. Sic luceat lux vestra coram hominibus, dicebat Dominus, non ut vos tantum audiant, sed ut videant opera vestra bona & glorificent Patrem vestrum qui in caelis est. Quod utrumque præclarè apud Prophetam exprimitur, *Lex veritatis fuit in ore eius, & iniquitas non est inventa in labiis eius: in pace & in aequitate ambulavit mecum, ET MULTOS AVERTIT AB INIQUITATE. Labia enim sacerdotis custodiunt scientiam, & legem requirent ex ore eius: quia Angelus Domini exercituum est.*

Vide quid horum in te desit. Fortè minus audes dicendo, & minus audes arguere delinquentes, quapropter audi rursus sanctum Bernardum: *Ferveat etiam in nobis zelus iste, Carissimi, ferveat amor iustitiae, odium iniquitatis. Nemo vitia patet, peccata dissimulat nemo, nemo dicat, nunquid custos fratru mei sum ego? Nemo quod in se est, aequanimiter ferat cum viderit ordinem deperire, minus disciplinam. Est enim consentire, silere cum arguere possit, & scimus quæ similis pœna facientes maneat, & consentientes.*

Videri etiam debent in 1. parte, quæ habentur in communi Doctorum, Confessorum non Pontificum, & Fundatorum Religiosi ordinis. Et in 2. parte, Fer. 6. Hebdom. 2. post Pascha.

Ad. 2.

Matth. 5.

Malach. 2.

Serm. de S. Ioan.

IN FESTO
TRANSFIGURATIONIS
DOMINI.

Hic est filius meus dilectus in quo mihi benè complacui: ipsum audite. Matth. 17.

VERITAS PRACTICA.

Nullus est Christianus qui non credat Christum esse filium Dei; & vix ullus est Christianus qui hoc verè credat.

RATIO quæ ad postremam veritatis partem hæc

est, quod qui non credit Christo in omnibus, non credit Christum esse filium Dei.

Sed dixi ullus est etiam Christianus qui credat Christo in omnibus.

Ergo vix ullus est qui credat Christum esse filium Dei; quod certè est stupendum, & non sileandum.

Ccc 3

IPUN.

ASSUMPSIT IESVS Petrum & Iacobum & Ioannem fratrem eius, & duxit illos in montem excelsum secretum, & transfiguratus est ante eos. Videri possunt apud Evangelistas quæ plura de hoc Myste-
rio referuntur. Et in 2. parte, Dominica 2. Quadragesimæ Nec non in 4. parte, Feria 5. Hebdomadæ 15. Nunc vero, ad illam Dei Patris vocem, quæ tum de nube audita est: *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui*, Valde admiranda & fructuosa proponitur veritas, si quod in illa est præcipuum, attentè perpendatur.

Nam quod primò dicitur: *Qui non credit universim & in omnibus Christo Domine, non credit Christum esse filium Dei*, sic quidem præmitti debuit, sed nullam habet difficultatem. Licet enim aliqui possint uni resistere veritati cognitæ & non aliis simul propositis, tamen ordinariè loquendo, si quis non credit Christo loquenti, vix alia potest esse causa, quàm quod non credat esse vera quæ dicit Christus: si enim vera esse crederet, cum alius eredere nihil aliud sit quàm id esse verum quod dicit credere: unde à contrario non alicui credere nihil aliud est, quàm non credere verum esse quod dicit: *Quod scimus loquimur, & testimonium nostrum non accipitis. Si terrena dixi vobis & non creditis: quomodo si dixerò vobis caelestia, credetis?* Quasi diceret, nihil vobis dico quod non sciam esse verum: vos vero si verum illud esse non credatis, neque mihi creditis. Nunc autem quod qui non credit universim & in omnibus vera esse quæ Christus dixit, non credat Christum esse filium Dei, tam aperta est & manifestum quàm aperte patet filium Dei nihil nisi verum dicere, aut si quis verum non dicat non posse esse filium Dei, nam qui loquendo verum non dicit mendax est, mendacem autem esse filium Dei, quis nisi blasphemus dicat? Quis veritatem posse esse mendacem, nisi vesanus & omni profus sensu destitutus ausit cogitare? Sic itaque profus indubitata est hæc propositio, quod, qui Christo loquenti non credit in omnibus, non credit Christum loquentem esse filium Dei. *Loquor vobis & non creditis. O stulti & sarisi corde ad credendum in omnium!*

Ioan. 3.

Ioan. 10.

Ioan. 24.

SED vix ullus est Christianus qui Christo credat in omnibus.

Hæc est accuratius declaranda & attentius expendenda propositio. Cum autem multa sint in Evangelio quæ Christus dixit & quibus aperte non creditur, tum inde Symbolum quoddam facile potest confici, quod distinctos duodecim complectatur articulos.

Primus est, *Beati pauperes. Beati qui nunc esuriis, Beati qui nunc siccis, Beati cum vos oderint homines propter filium hominis. Va vobis divitibus qui habetis consolationem vestram. Va vobis qui saturati estis, Va vobis qui risistis nunc. Va cum benedixerint vobis homines. Nonne hæc & his similia quæ plura leguntur in Evangelis, dicta sunt à Christo Domino? At quis hæc esse vera credat? Quis nollet esse pauper si crederet pauperes esse beatos, cum nullus sit qui non esse beatus velit? Quis vellet esse dives si divites crederet miseros cum nullus esse velit miser? Et tamen vix ullus est qui non velit esse dives & qui non timeat esse pauper: nec alia certe de causa quàm quod credit beatos esse divites & miseros esse pauperes. Nonne hoc est manifeste Christo non credere?*

Secundus articulus, *Nemo potest duobus Domini servire: aut enim unum odio habebit, & alterum diligit: aut unam sustinebit & alterum contemnet. Non potestis Deo servire & Mammona. Id est, divitiis seu cupiditati habendarum divitiarum. Hic est Dominus cui simul & Deo servire, negat nos posse Christus. At vero Christianus vix ullus est in sæculo qui non serviat illi cupiditati, quo etiam sensu hæc intelligitur ut supra ostensum est: & tamen non propterea crederet se non posse simul servire Deo, nam id nollet profiteri; non crederet igitur Christo.*

Tertius articulus, *Intrate per angustam portam quia lata porta & spatiosa via est quæ ducit ad perditionem, & multi sunt qui intrant per eam. Quam angusta porta & arcta via est quæ ducit ad vitam, & pauci sunt qui inveniunt eam!* In quibus Christi Domini verbis, illud maxime quia quod usurpat est observandum, sic enim reddēs rationem cur sit intrandum per angustam portam quia lata & spatiosa via est, quæ ducit ad perditionem, manifeste docet duas tantum esse vias per quarum alteram nos oporteat necessario incedere, vix autem hoc creditur à sæculari Christiano; nam vix ullus est qui se in arcta putet esse viam, neque tamen fatebitur se in lata esse, & se

Luc. 6.

Matth. 6.

Matth. 7.

Luc. 13.

& se propterea periturum quod in arcta non sit via, unde tertiam quandam viam fingat necesse est, nec proinde Christo credat duas tantum vias afferenti.

Math. 11. Quartus articulus. *Tollite jugum meum super vos, & discite à me quia mitis sum & humilis corde: & invenientis requiem animabus vestris, Iugum enim meum suave est, & onus meum leve.* At quis hoc credit? Quis nolit requiem animæ suæ? Cur non igitur Christi jugo se subdit unde est illa quies? Videtne quàm pauci sint qui re vera jugum illud ferant? Cur porro nisi quia credunt illud esse durius & difficilius? At quid est hoc credere nisi Christo non credere?

Luc. 14. Quintus, *Omni qui se exaltat, humiliabitur.* Nihil magis veretur qui se exaltat, quàm ut humilietur; & profectò si crederet se vere humiliandum, non se exaltaret: & tamen vix est ullus Christi anus in mundo qui se quantum possit non exalter, nec ullo modo propterea timeat se humiliandum! Undenam tanta illi præsumptio, nisi quia non credit Christo?

Math. 18. Sextus. *Nisi conversus fueritis, & efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum caelorum.* Vix est ullus eorum etiam qui hæc Christi verba sæpe audierint, qui vel intelligant vel curent intelligere; tantum abest ut contentur se his conformare. An verò propterea si non sint sicut parvuli, quo sensu Christus intelligit, se credent non intraturos in regnum caelorum? Non credent scilicet quia desperarent. Et tamen Christus dixit: Christo non eredunt.

Luc. 16. Septimus. *Quod hominibus altum est, abominatio est ante Deum.* Vide quid sit altum hominibus: vide quàm illud appetat pene omnis Christianus: vide quantis exaltet gaudiis si quod appetiit, obtinet. Itane verò propterea se suumque illud gaudium credet eam esse quam Christus dicit abominationem ante Deum? Non credet. Et tamen illud est quod hominibus altum est; & quod hominibus altum est, Christus aperte dicit esse abominationem ante Deum. Sed Christo dicenti non creditur.

Math. 3. Octavus. *Quamdiu non fecistis uni de minoribus hu, nec mihi fecistis.* Et ibant hi in supplicium æternum, Quamcunque suavem & facilem his Christi Domini verbis, si modò vera sit, afferas interpretationem, contra tamen videbis vix ullum esse qui dum uni negat pauperi cui dandum esset, se Christo negare credat, aut se propterea supplicium illud æternum subiturum quod minatur Christus. At si Christo crederet, quomodo

id negare auderem aut si negare audeat, quomodo dici potest Christo Domino credere?

Act. 20. Novus. *Beatus est magis dare quam accipere.* Non leguntur quidem in Evangelio, hæc Christi verba, sed nulli dubium esse potest, quin sint ejus verba cum sic Apostolus expresse dicat, *Operet suscipere infirmos, ac meminisse Verbi Domini IESV, quoniam ipse dixit: Beatus est magis dare quam accipere.* Nonne credis Apostolo? Nonne credis hoc esse Christi verbum? Credisne verò verbum hoc? Credisne beatus tibi esse si tua des quàm si accipias tibi data? Itane das tam libenter ac tu accipis? Ah te miserum & infidelum qui credis Christum dixisse beatus esse magis dare quàm accipere quia sic refert Apostolus; & hoc ipsum non credis esse quod Christus dixit!

Luc. 9. Decimus. *Qui me erubuerit & meos sermones, hunc filius hominis erubescet, cum venerit in majestate sua & Patris, & sanctorum Angelorum.* Non est tantummodo Christum erubescere, quando de fide agitur apud infideles; sed quando etiam de cavendo peccato res est: sive omitendo sive committendo aliquid propter solos homines, ne ab eis videlicet iridearis, Quod alio loquendi modo Christus dicit scandalizari propter Verbum: Id est confundi, non audeat id facere quod alioquin faceres nisi timeres aliquod probum. Jam verò quàm multi sunt & Christianis qui hoc timent, qui sic scandalizantur, & qui sic erubescunt Christum? Timentne verò illi quod Christus dicit fore ut ipsos erubesceret & confunderet? Plane non timent, quia timore isto graviore, leviozem expellerent alium; & mollior confundi ab hominibus quàm à Christo. Quid est autem quod hanc horrendam non timeant confusionem à Christo denuntiatam, nisi quia Christo non credunt?

Luc. 11. Undecimus. *Stulto, hac nocte animam tuam reperunt à te, quæ autem parasti, cujus erunt? Sic est qui sibi thesaurizat, & non est in Deum dives.* Quis Christianorum sæcularium credit hunc esse stultum qui sibi sic thesaurizat? Quis potius non cum sapientem prædicet qui nulli facta injuria, thesauros opum accumularet? Quis sibi propterea credit timendam ne qua nocte non putat de repente moriatur? At nonne illud est tamen quod Christus disertis & expressis verbis dicit? Est illud sane, sed Christi verbis quantumcumque disertis & expressis non creditur.

Luc. 11. Duodecimus. *Quid hoc audio de te? Redde rationem villæ tuæ.* Constans est omnium Patrum

Patrum sensus atque interpretatio, quod ex his verbis, & ex tota quam affert Christus Parabola de Villico dissipante bona Domini sui, voluerit nobis declarare, quod sumus omnes velut eius villici, qui quaecunque bona possidemus, sive quae dicuntur fortunae, sive quae corporis & animi naturalia vel supernaturalia, sic à Deo euncta recepimus, ut sit illi omnium reddenda ratio. Si quid eorum bonorum aliter aut alio fine fuerit usurpatum, quam ipse ordinavit, tunc dici dissipatum bonum, & dissipatori dies dicta, qua in iudicium advocetur; quando vel nulla videntur alia mala perpetrata, solumque hoc dissipatoris bonorum Domini crimen objiceretur; satis grave tremendumque est crimen, inquit Dominus, ut unusquisque meritò in se reveratur & dicat, *Quid faciam?*

Quis hoc verò Christianus tam verè dicit, quam verè videt se pene omnia dissipasse bona Domini Dei sui? Quis propterea vel tantillum movetur ut rebus suis prospiciat sicut iste villicus de quo laus est in Evangelio? Filij, scilicet, huius saeculi prudentiores filii lucis in generatione sua sunt. Sed quare prudentiores sunt nisi quia credunt saeculo suggerenti talem prudentiam; alij verò non credunt luci & veritati? *Hoc est iudicium, quia lux venit in mundum, & dilexerunt homines magis tenebras quam lucem. Erant enim eorum mala opera.*

Ioan. 3.

III. PUNCTUM.

Vix ullus est igitur Christianus qui Christum credat esse filium Dei. Quia vix ullus est qui Christo credat in omnibus, & certum ex fide est, quod qui Christo non credit in omnibus, non credit Christum esse Dei filium, qui non aliud potest loqui quam verum, unde & ipse, vel de uno ait articulo, *Qui non credit, iam iudicatus est, quia non credit in nomine unigeniti filij Dei.* Quasi diceret, quantumvis alia crederet, si vel unum quod dixit Christus non credat, non alia credit ex illa fide quam debet unigenito Dei filio, qui mentiri non potest; nec ipsum proinde Christum esse Dei filium, talis dicendus est credere. At verò qui dici non potest credere Christum esse Dei filium dicere poterit Christianus? Audi sanctum Cyprianum contra quasvis excusationes aut interpretationes quas possis fingere: *Vnde hac incredula cogitatio? Vnde impia & sacrilega ista meditatio? Quid facit in domo fidei, perfidum peccatum? Quid,*

Serm. de Elemos.

qui Christo omnino non credit, appellatur & dicitur Christianus? Pharizaei tibi magis congruit nomen, nam cum Dominus in Evangelio de eleemosynis disputaret; Et quae fufius pergit.

QUIA verò licet etiam crederes, non sufficeret ad Christiani nomen adimplendum nisi fidem operibus comprobares: videri propterea hic posset attentius quam longe sis ab his operibus quae Christus praecipit aut consuluit, & propter quae obsorvanda non minus à Patre dictum est, *ipsum audis, quam ut credatur.*

Sicut porro Symbolum fidei ex numeratis articulis contextum est, ita & quidem Decalogus confici potest ex decem Christi praecipis sive consiliis quae in primo sermone, quem habuit praecipue commendavit, & quae ab ipsis Christianis tam parva aestimantur quam supra expensis articuli. Brevius tamen referetur, quia plana sunt omnia, vel facile possunt explanari.

Matth. 5.

Primum contra iram, *Ego dico vobis quia omni qui irascitur fratri suo, reus erit iudicio. Esto consentiens adversario tuo cito, dum es in via cum eo; Vide antecedentia & consequentia: vide & quam paucis haec curae sint.*

Ibid.

Secundum contra lasciviam, *Ego dico vobis quia omnis qui videt mulierem ad concupiscendum eam, iam maculatus est eam in corde suo; quod si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum & projice abs te. Et si dextra manus tua scandalizat te, abscide à te, & projice eam. Additque alibi: Et si post tuum te scandalizat, amputa illum. De quibus supra fufius. Sed his praecipis vel consiliis quis obedit? Quis acquiescit? Satis porro deinceps fuerit, solum Christi praecipitum producere, cum illic manifestè appareat, quam sint pauci vel penè nulli qui praecipitum servant.*

Marci 9.

Tertium itaque est contra perjuriam & juramenta: *Ego dico vobis, non jurare omnino.*

Ib.

Quartum contra vindictam, *Ego dico vobis non resistere malo; sed si qui te percussit in dextram maxillam tuam, praebe illi & alteram, Et ei qui vult tecum iudicio contendere, & tunicam tuam tollere, dimitte ei & pallium; & quicumque te angaria verit mille passus, vade cum illo & alia duo. Qui petit à te, da ei: & volenti mutuari à te, ne avertas.*

Ib.

Ib.

Quintum contra inimicitias & odia: *Ego dico vobis: diligite inimicos vestros, benefacite hiis qui oderunt vos: & orate pro persequentibus & calumnantibus vos.*

Ib.

Sextum contra vanitatem: *Attendite ne iustitiam*

Ib. 6.

iam

siam vestram faciatis coram hominibus, ut videamini ab eis. Alioquin mareedem non habebitis apud Patrem vestrum qui in caelo est.

Septimum contra avaritiam: Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, ubi arugo & tinea demolitur, & ubi fures effodunt & furantur. The-saurizate autem vobis thesauros in caelo, ubi neque arugo neque tinea demolitur, & ubi fures non effo-diunt nec furantur.

Octavum contra invidiam sollicitudinem: Ne solliciti sitis anima vestra quid manducetis, neque corpori vestro quid induamini. Nonne anima plusquam esca, & corpus plusquam vestimentum? Respicite volatilia caeli. Et post multa: Nolite ergo solliciti esse dicentes, quid manducabimus? Aut quid bibemus? Aut quo operiemur? Hac enim omnia gentes inquirunt. Scit enim Pater vester quia his omnibus indigetis. Quarite ergo primum regnum Dei, & iustitiam eius, & haec omnia adscen-sentur vobis. Nolite ergo solliciti esse in crastinum.

Nonum contra temeraria iudicia: Nolite iudicare & non iudicabimini: nolite condemnare, & non condemnabimini: dimittite & dimittamini.

Decimum contra tenacitatem & acediam: Date & dabitur vobis, mensuram bonam, & con-fertam, & coagulatam, & superfluentem dabunt in sinum vestrum. Eadem quippe mensura qua mensi fuerit, remetietur vobis.

Petite & dabitur vobis: quarite & invenietis: pulsate & aperietur vobis. Omnis arbor quae non facit fructum bonum excidetur, & in ignem mis-tetur. Non omnia qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum caelorum: sed qui facit volun-tatem Patris mei qui in caelo est, ipse intrabit in re-gnum caelorum.

Quod referri possunt multa his affinia variis dicta temporibus à Christo Domino, & diversis scripta locis ab Evangelistis. Negotiamini dum venio. Quare non dedisti pecuniam meam ad men-sam, ut ego veniens cum usuru usque exegissem illam? ATTENDITE vobis ne forte gra-ventur corda vestra in crapula & abrietate, & curu huius vita; & superveniat in vos repentina dies illa: tanquam laqueus enim superveniet in omnes qui sedent super faciem omni terra. Vigilate itaque omni tempore, orantes ut digni habeamini

fugere ista omnia quae futura sunt, & stare anse fi-lium hominis.

Quae Christi Domini dicta eo potissimum fi-ne referuntur & recolenda modò sunt, ut confir-metur veritas proposita de paucis Christianis, qui verè credant Christum esse Dei filium quem nos audire iubet. Et an fortè ex illis sit, diligen-ter inquiras. Sicut enim cum audire nihil aliud est quàm credere & facere quae proponit: sic pla-nè nisi credas & facias, quomodo dices te illum audire ut Filium Dei, ut Magistrum & Domi-num tuum? Itane Discipulus contradicat magi-stro? Itane servus contemnat Dominum?

Ponam verba mea in ore eius, ait ipse Deus, lo-queturque omnia quae praeceperò illi. Qui autem verba eius quae loquetur in nomine meo, audire no-luerit, ego alior existam.

Expede singula quae tibi applices, & ad ma-iorem fidem & fidelitatem verbis Christi ha-bendam accendaris, illud habeto familiare quod ait Psalter: Eloquia Domini, eloquia casta, argen-tum igne examinatum probatum terra, purgatum sepsulum. Id est, jam omnibus examinata sunt modis. Non est quod de his dubites. Non est quod illa rursus revoces ad examen: vide tan-tum & factò est opus: sed ita omnino est opus, ut cui Christiano fides & facta desint, tam verè Christianus esse desinat, quàm qui Christum ne-garet Dei filium. Eum qui emittit eos, Dominum

Vide in 4. parte, Feria 2. Hebdom. 15. Ubi hæc profertur Veritas:

Nisi diligenter advertas, ore facta
Confessio, factis à te
negatur.

